

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

УХВАЛЕНО

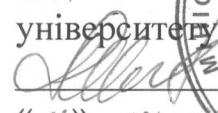
Вченою радою Білоцерківського
національного аграрного
університету

Протокол № 7

від «31» серпня 2026 р.

ЗАТВЕРДЖЕНО

Ректор Білоцерківського
національного аграрного
університету, професор

 Олена ШУСТ
«31» серпня 2026 р.



ПОЛОЖЕННЯ

**ПРО АКАДЕМІЧНУ ДОБРОЧЕСНІСТЬ У
БІЛОЦЕРКІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО АГРАРНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ**

1. Загальні положення

1.1. Положення про академічну доброчесність у Білоцерківському національному аграрному університеті (далі – БНАУ / Університет) є внутрішнім підзаконним нормативним актом, який спрямований на забезпечення якості освітньої та наукової (творчої) діяльності для здобувачів освіти усіх рівнів, дотримання норм і правил етичної поведінки всіма учасниками освітнього процесу.

1.2. Положення розроблено на основі Конституції України, законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про авторське право і суміжні права», «Про видавничу справу», «Про запобігання корупції», «Про академічну доброчесність», а також Цивільного кодексу України, Етичного кодексу університетської спільноти БНАУ, Статуту БНАУ, Колективного договору та інших нормативних актів БНАУ.

1.3. Метою Положення є сприяння формуванню та утвердженню культури академічної доброчесності в закладі освіти, що забезпечить: а) підвищення довіри до результатів навчання здобувачів вищої освіти, підвищення якості самої освіти; б) підвищення якості та доброчесності наукових досліджень; в) дотримання принципів і правил академічної доброчесності працівниками та здобувачами вищої освіти БНАУ всіх рівнів.

1.4. Основними принципами забезпечення академічної доброчесності у БНАУ є: академічна доброчесність, презумпція академічної доброчесності, законність та об'єктивність, неупередженість, пропорційність у діях реагування на порушення, конфіденційність, права на захист і апелювання, уникнення конфлікту інтересів.

2. Види порушень академічної доброчесності та основні поняття

2.1. Законом України «Про академічну доброчесність» від 18.12.2025 № 4742-IX визначено такі види порушень академічної доброчесності:

- відчуження авторства;
- академічний плагіат;
- приписування авторства;
- самоплагіат;
- фабрикація;
- фальсифікація;
- недоброчесне використання результатів, згенерованих штучним інтелектом;
- недоброчесне оцінювання;
- несамотійне виконання завдання;
- недозволена допомога;
- академічний саботаж;
- схиляння до порушення академічної доброчесності;
- інституційні порушення академічної доброчесності.

2.2. У цьому Положенні терміни вживаються у значеннях, визначених Законом «Про академічну доброчесність», зокрема:

- *академічна доброчесність* – сукупність цінностей, принципів і правил для суб'єктів академічної діяльності під час її провадження;
- *суб'єкти академічної діяльності* – педагогічні, науково-педагогічні закладу вищої освіти, здобувачі освіти всіх рівнів, вступники, учасники та організатори конкурсів, суб'єкти освітньої, експертної та наукової діяльності;
- *автор* – особа, яка створила академічний твір чи його частину, навчальну роботу;
- *академічний твір* – твір у формі дисертації, творчого проєкту, кваліфікаційної роботи, курсової роботи, наукової монографії, наукової статті, підручника, навчального посібника тощо;
- *джерело інформації* – друковане чи електронне видання, архівний матеріал, інтернет-ресурс, особиста комунікація, інше джерело, з якого отримано інформацію, що використовується в академічному творі чи його частині, навчальній роботі;
- *навчальна робота* – результат виконання здобувачем освіти всіх рівнів навчального завдання (завдань), відображений у текстовій, візуальній, аудіовізуальній, пластичній, цифровій чи іншій формі;
- *уповноважений орган* – колегіальний орган закладу освіти, наукової установи, уповноважений відповідно до цього Закону розглядати повідомлення про порушення академічної доброчесності та/або застосовувати заходи реагування на порушення академічної доброчесності, визначені відповідно до цього Закону внутрішнім актом;
- *уповноважена особа* – педагогічний, науково-педагогічний, науковий працівник закладу освіти, наукової установи, уповноважений відповідно до цього Закону реагувати на порушення академічної доброчесності, розглядати повідомлення про порушення академічної доброчесності та/або застосовувати заходи реагування на порушення академічної доброчесності, визначені відповідно до цього Закону внутрішнім актом;
- *відчуження авторства* – передання автором твору іншій особі з подальшим оприлюдненням його із зазначенням іншої особи як автора;
- *приписування авторства* – зазначення автором академічного твору особи, яка не брала участі у його створенні, або невизнання авторства особи, яка фактично брала участь у його створенні;
- *академічний плагіат* – оприлюднення (частково або повністю) наукового (творчого) результату, отриманого іншою особою (іншими особами), як результату власної академічної діяльності та/або відтворення в академічному творі чи навчальній роботі (частково або повністю) раніше оприлюдненого (опублікованого) твору (навчальної роботи) іншого автора (інших авторів) без посилання на відповідне джерело інформації та/або його (її) автора (авторів) (за наявності інформації про автора/авторів), та/або оприлюднення в академічному творі (навчальній роботі) перекладу іншомовного твору (його частини) без зазначення автора (авторів) перекладеного твору;
- *самоплагіат* – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів без зазначення інформації про джерело попереднього оприлюднення;
- *фабрикація* – вигадкування суб'єктом академічної діяльності даних чи фактів про результати власної академічної діяльності;

- *фальсифікація* – свідомо зміна чи модифікація наявних даних, що призводить до створення завідомо неправдивої інформації щодо результатів академічної діяльності;
- *недоброчесне використання результатів, згенерованих штучним інтелектом* – оприлюднення текстів, зображень, моделей, даних, інших результатів, згенерованих ШІ, як результатів власної академічної діяльності, якщо цей факт не зазначено в академічному творі чи супровідних матеріалах до нього; використання таких результатів із порушенням вимог законодавства та Положення БНАУ про використання технологій штучного інтелекту;
- *недоброчесне оцінювання* – свідоме порушення вимог щодо оцінювання, визначених законодавством, внутрішніми актами, умовами конкурсу, що призвело до завищення або заниження оцінки результатів академічної діяльності;
- *несамостійне виконання академічного завдання* – виконання навчального, конкурсного завдання, зокрема під час оцінювання результатів навчання, із залученням не дозволених для використання джерел інформації, технічних засобів та/або недозволеної допомоги іншої особи (інших осіб);
- *недозволена допомога* – отримання або надання допомоги під час виконання академічного завдання всупереч установленим правилам, визначеним нормативними документами Університету;
- *академічний саботаж* – умисне перешкоджання, ускладнення або створення перешкод для здійснення іншими особами академічної діяльності;
- *схиляння до порушення академічної доброчесності* – спонукання, підбурювання, примушування тощо до вчинення порушення академічної доброчесності;
- *інституційні порушення академічної доброчесності* – як дії (бездіяльність Університету чи його структурних підрозділів), що створюють умови для порушення академічної доброчесності і розглядаються на рівні зовнішніх експертів.

3. Дотримання академічної доброчесності у БНАУ

Вирішення цього питання пов'язано із комплексом заходів у БНАУ, спрямованих на забезпечення доступності текстів наукових і кваліфікаційних робіт у Науковому репозитарії Університету, функціонування системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти, визначення чітких внутрішніх правил діяльності університетської спільноти наукових видань.

3.1. Діяльність БНАУ передбачає утвердження культури академічної доброчесності засобами:

- формування й розвитку внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти, що відповідає вимогам, визначеним законами України «Про вищу освіту», «Про академічну доброчесність»;
- вживання заходів, у тому числі технічних, щодо запобігання та виявлення порушень академічної доброчесності учасниками освітнього процесу;
- доброчесне оцінювання професійної діяльності педагогічних (науково-педагогічних) працівників і результатів навчання здобувачів вищої освіти всіх рівнів.

Відповідно до Закону України «Про академічну доброчесність» визначено відповідальність суб'єктів освітнього процесу у БНАУ щодо дотримання принципів і правил академічної доброчесності.

3.2. Дотримання академічної доброчесності науковими, науково-педагогічними, педагогічними працівниками БНАУ передбачає:

- використання покликань на достовірні джерела інформації у разі використання авторських ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання вимог щодо захисту інтелектуальної власності;
- надання достовірних даних про методики і результати досліджень, джерела інформації та власну педагогічну (науково-педагогічну), дослідницьку, творчу діяльність;
- доброчесне оцінювання результатів навчання, відповідальність за доброчесне оцінювання, достовірність і повноту аналізу, обґрунтованість рекомендацій академічної та/або наукової експертизи;
- формування культури дотримання принципів академічної доброчесності у здобувачів освіти та контроль забезпечення їх дотримання в освітньому процесі.

3.3. Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти передбачає:

- дотримання вимог законодавства, цінностей, принципів і правил академічної доброчесності, утверджених цим Положенням у БНАУ;
- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- покликання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання вимог щодо захисту інтелектуальної власності;
- уникнення конфлікту інтересів у виявленні та доведенні фактів порушень академічної доброчесності;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

3.4. Важливою умовою є дотримання принципу презумпції академічної доброчесності у БНАУ. Доки не встановлено факт порушення відповідно до визначеної у БНАУ процедури, особа вважається доброчесною.

3.5. Заходи реагування на виявлені факти порушення академічної доброчесності мають відповідати характеру та тяжкості порушення. Порядок розгляду повідомлень про можливі порушення академічної доброчесності, встановлення обставин порушення, підготовки висновків і рекомендацій щодо заходів реагування визначається Положенням «Про Комісію з питань етики та академічної доброчесності у БНАУ».

4. Запобігання та виявлення порушень академічної доброчесності

4.1. Дотримання академічної доброчесності у БНАУ здійснюються за такими напрямками забезпечення доброчесності:

- поточних індивідуальних робіт здобувачів освіти (курсіві роботи,

індивідуальні завдання тощо);

- кваліфікаційних робіт і наукових проєктів здобувачів освіти усіх рівнів;
- наукових публікацій у всіх наукових виданнях університету;
- академічних творів (дисертація, автореферат дисертації, наукові статті, монографії, опубліковані тези), що подаються до захисту у спеціалізованих радах відповідно до вимог;
- підготовки та публікації наукової, навчально-методичної, навчальної продукції співробітниками університету.

4.2. Перевірка академічних текстів на наявність текстових збігів здійснюється з використанням відповідного програмного забезпечення. Для технічної підтримки перевірки наукових, навчальних та інших академічних праць використовуються програмні ресурси, офіційно рекомендовані або визначені закладом освіти, а за потреби – інші програмні засоби, зокрема безкоштовні онлайн-сервіси, функціональні можливості яких дають змогу виявляти текстові збіги. Результати автоматизованої перевірки визначаються за показниками текстової схожості. Виявлення зазначеного показника не є самостійною підставою для встановлення факту академічного плагіату. Остаточна оцінка здійснюється з урахуванням характеру виявлених збігів, їх обсягу, способу використання, наявності належних посилань, специфіки академічного тексту та інших обставин справи.

4.3. Гранично допустимими показниками текстової схожості за результатами автоматизованої перевірки є: для кваліфікаційних робіт здобувачів першого (бакалаврського) – 40%, другого (магістерського) – 30 %, третього (освітньо-наукового) рівнів вищої освіти 20 %; для тез доповідей, матеріалів конференцій та інших коротких академічних текстів – до 10 % текстової схожості. Для наукових публікацій, монографій та інших наукових робіт показник текстової схожості, встановлений програмним забезпеченням, використовується як орієнтир для подальшого експертного аналізу: перевищення 40 % текстової схожості є підставою для обов'язкового додаткового експертного аналізу.

4.4. Усі підготовлені до друку наукові праці та навчальні видання розглядаються на засіданнях (наукових семінарах) кафедр та інших структурних підрозділів, де працюють автори робіт. Рекомендовані до друку наукові та навчально-методичні праці обов'язково перевіряються на відсутність академічного плагіату.

4.5. Перед поданням на розгляд Вченої ради періодичного наукового видання університету редакційна колегія перевіряє прийняті до опублікування статті на відсутність академічного плагіату. Відсоток схожості у наукових публікаціях (тези, статті) не має перевищувати 10%.

4.6. Перед прийняттям дисертацій, поданих для захисту до спеціалізованих вчених рад університету, проводиться перевірка дисертації та автореферату на відсутність академічного плагіату. У разі виявлення академічного плагіату в дисертації на здобуття наукового ступеня така дисертація знімається з захисту, незалежно від стадії розгляду.

5. Комісія з питань академічної доброчесності та етики

5.1. Комісія з питань академічної доброчесності та етики (далі – Комісія) – це колегіальний експертно-консультативний орган, метою якого є сприяння дотриманню етичних принципів і стандартів, розв’язанню етичних конфліктів між членами університетської спільноти. Комісія здійснює свою діяльність відповідно до окремого Положення.

5.2. Комісія наділяється правом одержувати і розглядати персональні заяви про порушення цього Положення, а також надавати пропозиції та рекомендації керівництву БНАУ щодо прийняття дієвих управлінських рішень.

5.3. У своїй діяльності Комісія керується Конституцією України, законодавством у сфері освіти та вищої освіти, нормативно-правовими актами Міністерства освіти і науки України, Статутом БНАУ, Етичним кодексом університетської спільноти БНАУ, іншими нормативними актами БНАУ та цим Положенням.

5.4. Члени Комісії працюють на громадських засадах. Склад Комісії затверджується наказом ректора БНАУ. Діяльність комісії регулюється Положенням «Про комісію з питань етики та академічної доброчесності у Білоцерківському національному аграрному університеті».

5.5. До роботи Комісії можуть бути залучені внутрішні чи зовнішні експерти з питань, що розглядаються, без права участі в голосуванні.

5.6. Висновки Комісії мають рекомендаційний характер і керівництво Університету може брати їх до уваги, ухвалюючи рішення щодо порушника Етичного кодексу університетської спільноти чи «Положення про академічну доброчесність у Білоцерківському національному аграрному університеті».

6. Заходи реагування та відповідальність за порушення академічної доброчесності

6.1. За порушення правил академічної доброчесності науково-педагогічні працівники можуть бути притягнуті до таких форм відповідальності:

- попередження (усно чи письмово), догана;
- позбавлення певних академічних / університетських прав;
- інші заходи відповідно до законодавства України;
- звільнення – у випадках, визначених Законом «Про академічну доброчесність».

6.2. За порушення правил академічної доброчесності здобувачі вищої освіти притягуються до таких основних форм відповідальності:

- попередження;
- повторне виконання завдання;
- зниження балів та рівня оцінювання;
- повторне оцінювання;
- повторне проходження відповідного освітнього компонента;
- позбавлення академічної стипендії та/ або наданих університетом пільг з оплати навчання;
- відрахування з університету – у випадках, визначених законодавством України та цим Положенням.

6.3. За певних умов додатково до зазначених вище видів академічної відповідальності БНАУ може застосовувати такі заходи реагування та академічної відповідальності для науково-педагогічних працівників і здобувачів вищої освіти всіх рівнів, як:

- усне зауваження від викладача та / або уповноваженого представника адміністрації (завідувача кафедри, декана факультету тощо);
- попередження про можливість притягнення до академічної відповідальності;
- повторне виконання завдання;
- зниження балу за виконання завдання;
- виключення з рейтингу претендентів на отримання академічної стипендії;
- позбавлення почесних звань, нагород, стипендій тощо, присуджених закладом вищої освіти;
- позбавлення права голосу у колегіальних органах управління закладу вищої освіти або обмеження права на участь у роботі таких органів на певний термін;
- позбавлення права брати участь у конкурсах на отримання фінансування наукових досліджень, стипендій, грантів тощо;
- відрахування чи звільнення.

Системне порушення академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними працівниками БНАУ у випадках, визначених законодавством України і цим Положенням, може бути підставою розірвання для трудового договору з ініціативи керівництва Університету за певних умов.

6.4. Особи, винні у вчиненні правопорушень у сфері наукової експертизи, притягаються до відповідальності (академічної, дисциплінарної, цивільно-правової та адміністративної) відповідно до законодавства.

6.5. Кожна особа, стосовно якої порушено питання про порушення нею академічної доброчесності, має такі права:

- знати, у чому полягає суть обвинувачення;
- ознайомлюватися з усіма матеріалами перевірки щодо встановлення факту порушення академічної доброчесності, подавати до них зауваження;
- на захист та подання доказів або відвід;
- особисто або через представника надавати усні та письмові пояснення або відмовитися від надання будь-яких пояснень, брати участь у дослідженні доказів порушення академічної доброчесності;
- знати про дату, час і місце та бути присутньою під час розгляду питання про встановлення факту порушення академічної доброчесності та притягнення її до академічної відповідальності;
- на апеляцію у визначений термін (до 5 робочих днів) для розгляду тимчасовим апеляційним органом Університету;
- оскаржити рішення про притягнення до академічної відповідальності у суді.

7. Прикінцеві положення

7.1. Це Положення затверджується рішенням Вченої ради БНАУ та вводиться в дію наказом ректора БНАУ.

7.2. Положення застосовується до порушень, які вчинені після набрання ним чинності, а щодо порушень, вчинених раніше, застосовуються норми, які діяли на момент їх вчинення, з урахуванням вимог Закону «Про академічну доброчесність» № 4742-ІХ.

7.3. Здобувачі вищої освіти повинні бути ознайомлені з Положенням упродовж місяця з дня зарахування до БНАУ, а науково-педагогічні працівники – під час прийому на роботу. Відповідальність за актуалізацію Положення та контроль за виконанням його вимог несуть посадові особи БНАУ відповідно до їх функціональних обов'язків.

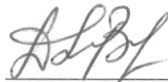
Проректор з освітньої, виховної та міжнародної діяльності

 Тетяна ДИМАНЬ

Проректор з наукової та інноваційної діяльності

 Ольга ВАРЧЕНКО

Начальник відділу забезпечення вищої освіти

 Олена ДЕМ'ЯНЕНКО

Начальник відділу навчально-методичної та виховної роботи

 Ольга ТКАЧЕНКО

Начальник юридичного відділу

 Ярослав ЯЦЮК